

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ШЛЯХ ПРОТИДІЇ ЕКОЛОГІЧНИМ ПРОБЛЕМАМ У НАВКОЛИШНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Шевченко А.А., к.е.н., доц.

Сімецькі А. Ф. здобувач

*Одеський державний аграрний університет,
м. Одеса*

Всесвіт - великий та безмежний. В кожному його елементі є або надлишок, або нестача різних ресурсів, які так необхідні для існування людства. За останнє сторіччя нестача деяких досягла критичного значення. Наприклад, це стосується такого ресурсу, як земля, який, до речі, є основним засобом виробництва у аграріїв. Грубі порушення в системі землеробства призвели до зниження родючості ґрунтів: зменшення гумусу (на 0,42-0,51 т/га на рік), від'ємного балансу усіх елементів живлення, особливо азоту і калію, активізація кислотності чорноземних ґрунтів (на 0,3-0,5 одиниць рН), переущільнення ґрунтів, руйнування структури та поширення ерозії ґрунтів.

Але, нажалі, проблема збереження ґрунту не є єдиною, яка постала перед людством ХХІ століття. Перелік можна також доповнити ще однією, чи не найгострішою – нестача питної води. У всьому світі від нестачі цього ресурсу страждає біля 40 % населення. Тому це стає вже глобальною проблемою. Якщо не вживати ніяких попереджувальних заходів із вирішення цієї проблеми, то в недалекому майбутньому є ризик опинитися в тій самій ситуації, в якій вже доволі довго перебувають країни Африки: вони гостро страждають від критичної нестачі води.

Слід відмітити, що ігнорування цих негативних процесів може призвести до того, що вони поступово поглинуть нашу планету. Тому в напрямку подолання багатьох катастрофічних явищ у майбутньому у 2015 р. у Нью-Йорку відбувся Саміт ООН зі сталого розвитку. Підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було визначено 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань.

Поняття «сталий розвиток» вперше було сформовано в 1987 році у доповіді Г.Х. Брунтланда «Наше спільне майбутнє». Де Брунтланд зазначив: «основними компонентами сталого розвитку є створення передумов для покращення існування людства та навколишнього середовища, а також вирішення проблем щодо розвитку промисловості, енергетики, регіональних та міжнародних відносин [3].

У 2019 р. Президент України своїм указом підтримав досягнення Цілей сталого розвитку та результатів їх адаптації з урахуванням специфіки розвитку України, викладених у Національній доповіді «Цілі сталого розвитку: Україна». І надалі в нашій країні тривала широкомасштабна адаптація до утверджених цілей із врахуванням усіх тонкощів українського контексту.

Розглядаючи моніторинг 6 цілі «Чиста вода та доцільні санітарні норми», можна зрозуміти, що з 2015 року вже є певні досягнення в даному напрямку. Але деякі завдання залишаються ще не вирішеними. Хоча кожен член суспільства може долучитись до виконання цієї цілі: економно використовувати воду; не смітити; по можливості прибирати сміття або усувати шкоду, яку наносять інші.

Наступною розглянемо 7 ціль «Доступна та чиста енергія», яка є не лише екологічною, але і соціальною. Розглянувши кроки її досягнення стає зрозуміло, що з енергією ситуація

більш важка, бо менша частка завдань є виконаною, а інша її частина має негативні тенденції виконання. Наприклад, йде пошук інвесторів для нарощування виробництва екологічно чистої енергії, але механізм є дуже складним і характеризується низкою бюрократичних проблем.

Звернемо увагу на 13 ціль «Пом'якшення наслідків кліматичних змін». Відмітимо, що головне завдання: зменшення обсягів викидів парникових газів у атмосферу, нажаль, має негативну динаміку виконання. А все через те, що ситуація чим далі тим більше погіршується через велику кількість підприємств, які недбало ставляться до екології і нехтують тим, що кожна фабрика, кожен завод та цех повинні установити фільтри очистки. Якщо хоча б 50% підприємств зробить це, то буде величезний прорив у виконанні даної цілі. Поки всі не усвідомлять, що все залежить від кожного особисто і не оберуть пріоритет «чистої планети», а не збагачення, нічого суттєво не зміниться, а атмосфера буде з кожним днем все тоншою і з більшими прогалинами в озоновому шарі. Ця ціль тісно пов'язана із заходами боротьби за нормальні умови життя людей. І наразі при виконанні хоча б частини завдань, ми зможемо подолати частку труднощів, які припадають на Землю.

Досягнення 14 цілі «Збереження морських ресурсів» направлено на боротьбу з великою кількістю викидів в акваторії морів та океанів. В суспільстві не усвідомлюють усього масштабу збитків від діяльності, які людство починає вже зараз відчувати. Але відмітимо, що рівень виконання завдань цієї цілі має позитивну динаміку. Та чи зможе людство до 2030 року виконати ці завдання, все ще залишається таємницею, але все ж, якщо вони будуть виконані, ми матимемо нові території та об'єкти природно-заповідного фонду в акваторії Чорного та Азовського морів; забезпечення ефективного управління територіями та об'єктами природно-заповідного фонду [2].

Одна з критичних цілей, виконання якої не може відкладатися - 15 «Захист та відновлення екосистем суші». Важливо зупинити негайно обезліснення територій, так як з одного боку це вже вплинуло на кліматичні зміни у світі, а з іншого – в лісах проживають багато організмів. Мало хто задається питанням: «А як можна досягти тих самих результатів, завдавши хоча б менше збитків екосистемі?». Вже не кажучи про те, що ми повинні шукати методи, які зможуть максимально уникнути негативних наслідків, які ми кожен раз завдаємо нашій планеті. Якщо кожна людина посадить за рік 10 саджанців дерев (і так щороку), то можна вже частково вирішити одне із завдань зазначеної цілі.

Зазначимо, що до 2020 р. ставилась мета по досягненню завдань ЦСР. Щодо виконання їх, то можна зробити висновок, що від'ємна динаміка та низька ймовірність досягнення відмічена у боротьбі із зміною клімату та збереженні екосистем суші та ін.

Слабку позитивну динаміку відмічаємо у відновлюванні енергії; сталому розвитку міст та спільнот та партнерству заради сталого розвитку.

Позитивну динаміку, яка потребує прискорення відмічено за такими завданнями: «ні голоду»; чиста вода та належні санітарні умови; гідна праця та економічне зростання.

Високу ймовірність досягнення мають наступні: «ні бідності»; збереження морських екосистем; гендерна рівність; гарне здоров'я; якісна освіта [1].

Отже, підводячи підсумок, можна зрозуміти, що із усіх 17 ЦСР, відношення до екології мають тільки 5. А саме: чиста вода та належні санітарні умови; доступна та чиста енергія; пом'якшення наслідків зміни клімату; збереження морських ресурсів; захист та відновлення екосистем суші. Позитивним є потужна робота, яка проводиться на державному рівні в країнах по реалізації зазначених цілей у протидії екологічним проблемам у навколишньому середовищі. Кожен громадянин у суспільстві може прийняти свідомо участь у виконанні ЦСР і прискорити досягнення запланованих завдань до 2030 р.

Список використаних джерел

1. Державна служба статистики України. Цілі сталого розвитку Україна 2020. Моніторинговий звіт. 2020. С. 8. URL: <https://www.unicef.org/ukraine/media/11481/file/SDG%20Ukraine%20Monitoring%20Report%20020%20ukr.pdf>
2. Україна. Цілі сталого розвитку Україна. Добровільний національний огляд. 2020. С. 47-94. URL: <https://mof.gov.ua/storage/files>
3. Шморгун Є. Модель сталого розвитку як економічна категорія. 2022. С. 198. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2022/09/2022-308-31.pdf>

ОРГАНІЧНЕ ВИРОБНИЦТВО: ПЕРСПЕКТИВИ ІМПЛЕМЕНТАЦІЇ НОРМ ЄС У НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

Шпирько В.С., здобувач

Ігнатенко І.В. к.ю.н., доцентка кафедри

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Законом України «Про внесення змін до Конституції України (щодо стратегічного курсу держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі та в Організації Північноатлантичного договору)» було внесено зміни до Преамбули Основного Закону нашої держави, визначивши європейську ідентичність Українського народу і незворотність європейського та євроатлантичного курсу України.

Безумовно, процедура вступу до ЄС передбачає адаптацію національного законодавства до *acquis communautaire*, що включає в себе низку стандартів, регламентів та правил, зокрема у сфері органічного виробництва.

ЄС стрімкими темпами продовжує збільшення обсягів виробництва та споживання органічної продукції. Продаж органічних продуктів та напоїв у ЄС перевищив 30 млрд євро у 2016 р. Найвище значення даного показника серед країн ЄС було у Німеччині – 9,5 млрд євро (друге місце у світі після США). Найбільше споживання на душу населення (понад 200 євро) було зафіксовано у Швейцарії та Данії. Найбільша частка органічного ринку була досягнута у Данії (9,7%), Люксембурзі (8,6%) та Швейцарії (8,4%) [1, с. 24].

Є. В. Кирилов зазначає, що ідея органічного виробництва (землеробства) полягає у повній відмові від застосування ГМО, антибіотиків, отрутохімікатів та мінеральних добрив. Як наслідок підвищується природна біологічна активність у ґрунті, відновлюється баланс поживних речовин, підсилюються відновлювальні властивості, нормалізується робота живих організмів, відбувається приріст гумусу, і як результат – збільшення урожайності сільськогосподарських культур. Результатом органічного виробництва є екологічна безпечна продукція, вільна від ГМО та невластивих продуктам харчування хімічних елементів [2, с. 53].

У сучасних реаліях важливий вплив на розвиток стандартизації ведення органічного виробництва відіграють недержавні організації, наприклад, федерація органічного руху України, Асоціація «Чиста Флора», Об'єднання «Полтава-органік», Міжнародна Громадська Асоціація учасників біовиробництва «БІОЛан Україна» Асоціація НТІ, Клуб органічного землеробства, Спілка учасників органічного агровиробництва «Натурпродукт» та інші менш відомі організації. Їх вплив на адаптацію до Європейського законодавства є досить суттєвим,